**NORAKSTS**

Lieta Nr.A420379712
(42-05334-12)

# ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
# VALMIERAS TIESU NAMS

## S P R I E D U M S
## LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Valmierā 2012.gada 10.decembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Solveiga Pone,

piedaloties pieteicējas biedrības *„/Nosaukums/”* pārstāvim *A.T.*,
atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes pārstāvei *I.G.*,

atklātā tiesas sēdē 2012.gada 20.novembrī izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc biedrības *„/Nosaukums/”* pieteikuma par personiskā kaitējuma Ls 7000 atlīdzināšanu un pienākuma uzlikšanu Rīgas pilsētas pašvaldībai atvainoties, atvainošanos publicējot laikrakstos „Diena”, „Neatkarīgā”, „Latvijas Avīze”, „Telegraf”, „Čas” un „Vesti Segodņa”, kas nodarīts ar Rīgas domes izpilddirektora 2012.gada 7.marta lēmumu Nr.4-21.1/RD-12-746-nd „Par aizliegumu gājiena norisei”.

**Aprakstošā daļa**

[1] Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā 2012.gada 13.martā saņemts biedrības *„/Nosaukums/”* (turpmāk – pieteicēja) pieteikums par Rīgas domes (turpmāk – atbildētāja) izpilddirektora 2012.gada 7.marta lēmuma Nr.4-21.1/RD-12-746-nd „Par aizliegumu gājiena norisei” atcelšanu, personiskā kaitējuma Ls 7000 atlīdzināšanu un pienākuma uzlikšanu Rīgas pilsētas pašvaldībai atvainoties, atvainošanos publicējot laikrakstos „Diena”, „Neatkarīgā”, „Latvijas Avīze”, „Telegraf”, „Čas” un „Vesti Segodņa”.

Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2012.gada 13.marta lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta.

Ar Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 15.marta spriedumu pieteikumu daļēji apmierināja – atcēla pārsūdzēto Rīgas domes izpilddirektora 2012.gada 7.marta lēmuma Nr.4-21.1/RD-12-746-nd „Par aizliegumu gājiena norisei" lēmumu, bet pārējā daļā pieteikumu noraidīja. Par Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 15.marta spriedumu daļā, ar kuru noraidīts pieteikums, pieteicēja iesniedza kasācijas sūdzību un ar Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2012.gada 14.septembra spriedumu atcelts Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 15.marta spriedums daļā par atlīdzinājumu un lieta šajā daļā nosūtīta jaunai izskatīšanai Administratīvajai rajona tiesai.

[2] Pieteicēja uzskata, ka personiskais kaitējums Ls 7000 apmērā ir atlīdzināms un Rīgas pilsētas pašvaldībai uzliekams pienākums atvainoties, atvainošanos publicējot pieteicējas norādītajos laikrakstos, pamatojoties uz šādiem argumentiem. Pieteicēja atsaucas uz Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un uzskata, ka atbildētāja ar 2012.gada 7.marta lēmumu Nr.4-21.1/RD-12-746-nd ir nepamatoti aizskārusi pieteicējas Satversmes 103.pantā noteiktās tiesības uz iepriekš pieteiktu miermīlīgu gājienu brīvību. Pieteicējas ieskatā šāds tiesību aizskārums ir vērtējams kā smags, tāpēc kā atbilstīgs atlīdzinājums būtu nosakāma atbildētājas rakstveida un publiska atvainošanās, kā arī personiskā kaitējuma atlīdzinājums Ls 7000 apmērā.

[3] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu, norādot šādus argumentus.

[3.1] Personiskais kaitējums izpaužas, liedzot pieteicējai Satversmē noteiktās tiesības. Tikai pateicoties pieteicējas aktīvajai rīcībai savu aizskarto tiesību aizsardzībai, šis aizskārums no atbildētājas puses ir ticis novērsts. Aizskārums izpaudies nepamatoti ierobežojot pieteicējas tiesības brīvi doties gājienā. Pieteicēja atsaucas uz Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma (turpmāk – Atlīdzināšanas likums) 8.pantu un secina, ka ir izpildīti visi minētajā normā noteiktie priekšnosacījumi. Proti, kaitējums ir nodarīts ar iestādes prettiesisku administratīvo aktu un kaitējums ir ticis vērsts uz personai piemītošu brīvību, konkrētajā gadījumā pulcēšanas brīvību, kas noteikta Satversmes 103.pantā. Tas ir pietiekošs pamats, īpaši, ja ņem vērā priekšvēsturi no 2009.gada – jau 4 gadus no vietas pieteicējai ir liegtas šīs tiesības brīvi īstenot. Lai arī pieteicēja rezultātā ir panākusi savu, ir devusies gājienā, nevar uzskatīt, ka pieteicēja ir brīvi šīs tiesības īstenojusi. Ir likti šķēršļi šīs tiesības īstenošanai, atbildētājai pieņemot prettiesiskos lēmumus.

[3.2] Pieteicēja atsaucas uz Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 30.oktobra spriedumu lietā SKA-309 9.punktu. Ir jautājums par to, vai konkrētajā gadījumā, lemjot par 2012.gada 16.marta gājiena aizliegumu, atbildētāja savu rīcības brīvību, pieņemt lēmumus gājienu aizliegt vai neaizliegt, ir izmantojusi labā ticībā. Ņemot vērā tiesu praksi attiecībā uz 2009., 2010., 2011.gadu ir acīmredzami, ka atbildētāja nav rīkojusies labā ticībā, ir ignorējusi iepriekšējos gados tiesas spriedumos paustās atziņas un norādes. Atbildētāja nepamatoti rada šķēršļus, gadu no gada ir jāvēršas tiesā savu tiesību aizsardzībai. Ņemot vērā iepriekšējo gadu tiesu praksi, 2012.gadā par to vispār nevajadzēja būt domstarpībām.

[3.3] Pieteicēja atsaucas uz Atlīdzinājuma likuma 14.panta otro daļu un personiskā kaitējuma atlīdzinājuma summu pamato ar to, ka šajā gadījumā ir nodarīts smags personiskais kaitējums, jo jau ceturto gadu no vietas ir acīmredzami prettiesisku motīvu un nepamatotu iemeslu ir liegtas šīs tiesības. Jāņem vērā, ka tās ir cilvēktiesības, vienas no pamattiesībām, kādas var pastāvēt demokrātiskā valstī. Šāds acīmredzami prettiesisks tiesību aizskārums ir jāvērtē kā smags personisks kaitējums. Tas nav vērsts tieši uz pieteicēju kā tādu, kā vienu juridisku personu. Pieteicēja ir tikai šī procesa organizētājs. Šis lēmums skar daudz plašāku personu loku, jo šajā gājienā pieteicēja faktiski nedodas. Juridiskā persona kā abstrakcija, ka fiziski dabā nepastāvoša parādība pati kā tāda šajā gājienā nedodas. Gājienā dodas fiziskas personas, reāli cilvēki. Tādā veidā izpaužas šī kaitējuma smagums, jo tas skar pietiekami plašu personu loku. lai arī ne tiešā veidā. Šīs personas nav šī lēmuma adresāti, bet tajā pašā laikā šis lēmums ietekmē šīs personas. Šīm fiziskajām personām ir tiesības apvienoties biedrībās un caur biedrībām kopīgi īstenot savas tiesības savu kopīgo interešu un mērķu vadītiem, tad viņiem ir arī tiesības prasīt gandarījumu par to. Ja viņām šīs tiesības tiek liegtas, tad viņi attiecīgi, kopīgi caur šo nodibināto organizāciju, prasa atlīdzinājumu. Naudai obligāti nav jānonāk līdz konkrētām personām, jo šajā gājienā piedalās ne tikai biedrības *„/Nosaukums/”* biedri, bet arī ļoti daudz citi cilvēki. Šajā gadījumā nav tik daudz vērtējams, kurš ir tas, kas prasa, bet par ko prasa atlīdzinājumu, kā izpaužas šī kaitējuma smagums.

[3.4] Atlīdzinājums nekalpo tikai kompensēšanas un samierināšanas funkcijai. 2012.gadā atkal tika aizliegts gājiens, absolūti ignorējot tiesas atziņas. Atlīdzinājums nekalpo tikai tādēļ, lai dotu gandarījumu cietušajai pusei, bet tam arī ir jākalpo kā vispārējai un speciālai prevencijai. Tātad, speciālai prevencijai attiecībā uz iesaistīto personu un vispārējai prevencijai attiecībā uz citām personām. Šajā gadījumā visi šie atlīdzinājuma veidi (mantiskais atlīdzinājums, publiskā atvainošanās un rakstveida atvainošanās) kopā ir vairāk vērsti uz speciālās un vispārējās prevencijas funkcijas nodrošināšanu. Proti, ja pašvaldība būs spiesta maksāt, tad ir cerības, ka pieteicējai varbūt nākošgad nebūs jāvēršas tiesā, ja vien nebūs mainījušies kaut kādi sevišķi apstākļi atšķirībā no iepriekšējiem gadiem.

[3.5] Atlīdzinājuma summai Ls 7000 ir vairāk simboliska nozīme. Tā ir valsts pārvaldes atbildība par saviem acīmredzami prettiesiskajiem lēmumiem. Šī atbildība izpaužas ne tikai tādā veidā, ka atzīst šo lēmumu par prettiesisku, bet arī piešķir kaut kādu kompensāciju personai. Tas nav zaudējuma atlīdzinājums. Tā ir kompensācija par personas tiesību ierobežojumu un nosakot atlīdzības apmēru, jāpauž visas valsts attieksme, pirmkārt, par tiesību vērtību, cik tad ir vērta gājiena brīvība, viena no demokrātijas pamata izpausmēm, cik acīmredzami ir bijusi prettiesiska valsts pārvaldes rīcība, ierobežojot šīs tiesības. Atlīdzinājums kompensēs pašai biedrībai radītās neērtības, jo pieteicēja ir bijusi tā, kas šo pasākumu organizē, kas ir spiesta gadu no gada vērsties tiesā, lai aizsargātu savs aizliegtās tiesības. Pieņemtais lēmums tiešā veidā skar tieši pieteicēju, jo pieteicēja ir tā, kas šo pasākumu organizē. Ja gājiena aizliegums būtu palicis spēkā, tad jebkurā gadījumā, lai arī lēmuma adresāts ir pieteicēja, tas attiektos uz visām personām. Tā kā prettiesiskā lēmuma adresāts ir pieteicēja, tad arī pieteicēja, ņemot vērā, ka nepamatotie šķēršļi ir likti tieši pieteicējai, izvirza prasību par personiskā kaitējuma atlīdzinājumu.

[3.6] Primārais pieteicējas mērķis ir panākt publisko atvainošanos, publicējot atvainošanos laikrakstos kas būtu nesalīdzināmi visefektīvākais preventīvo funkciju vislabāk pildošais atlīdzinājuma veids. Pēc tam ir rakstveida atvainošanās. Kā pēdējais atlīdzinājuma veids ir minēts mantiskais atlīdzinājums. Mantiskais atlīdzinājums būtu pamats atbildētājai turpmāk rūpīgāk izsvērt šos savus lēmumus, jo būs jārēķinās ar to, ka aizskartajai personai jāatlīdzina kaitējums.

[4] Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē pieteikumu neatzina un lūdza pieteikumu daļā par kaitējuma atlīdzinājumu noraidīt, norādot šādus argumentus.

[4.1] Likums pēc būtības šīs atvainošanās kā tādas neparedz. Tas ir vai nu Ls 7000 bez atvainošanās, vai tiesa nolemj, ka tas nav smags kaitējums un nolemj atvainošanos kā patstāvīgu vai papildus prasījumus. Pēc Satversmes tiesas sprieduma ir skaidrs, ka šādas tiesības uz personiskā kaitējuma atlīdzinājumu šobrīd pastāv arī juridiskai personai, Nav šaubu, ka likums „Par sapulcēm, gājieniem un piketiem" paredz, ka arī juridiskai personai ir tiesības iesniegt gājiena pieteikumus un, ka tās nav tikai fiziskās personas. Nav šaubu, ka fiziskās personas caur juridiskām personām šīs tiesības nepastarpināti realizē.

[4.2] Ir atzīts, ka šis administratīvais akts ir prettiesisks un ir skaidrs, ka ar to cilvēktiesības ir aizskartas. Nepastāv jautājums arī par to, ka pieteicējai vajadzētu caur Atlīdzināšanas likumu savu kaut kādu gandarījumu saņemt. Tomēr, vai pietiek tikai ar atvainošanos publiski vai ar atvainošanos rakstveidā un vai ir nepieciešama nauda, jāvērtē tiesai.

**Motīvu daļa**

[5] Tiesa, noklausoties procesa dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir daļēji apmierināms.

[6] Tiesa konstatē šādus faktiskos apstākļus

[6.1] 2012.gada 13.janvārī pieteicēja vērsusies Rīgas domē ar pieteikumu par gājiena rīkošanu 2012.gada 16.martā no plkst.10.00 līdz plkst.13.00.

[6.2] Ar Rīgas domes izpilddirektora 2012.gada 7.marta lēmumu Nr.4-21.1/RD-12-746-nd „Par aizliegumu gājiena norisei" nolemts aizliegt pieteicējai rīkot gājienu atbilstoši pieteikumā norādītajam.

[6.3] 2012.gada 3.martā pieteicēja vērsusies ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā par Rīgas domes izpilddirektora 2012.gada 7.marta lēmuma Nr.4-21.1/RD-12-746-nd „Par aizliegumu gājiena norisei" atcelšanu, personiskā kaitējuma Ls 7000 atlīdzināšanu un pienākuma uzlikšanu Rīgas pilsētas pašvaldībai atvainoties, atvainošanos publicējot laikrakstos „Diena", „Neatkarīgā", „Latvijas Avīze", „Telegraf", „Čas" un „Vesti Segodņa", un ar Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 13.marta lēmumu ierosināta administratīvā lieta Nr.A420379712.

[6.4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 15.marta spriedumu lietā Nr.A420379712 pieteicējas prasījums apmierināts daļā par Rīgas domes izpilddirektora 2012.gada 7.marta lēmuma Nr.4-21.1/RD-12-746-nd „Par aizliegumu gājiena norisei" atcelšanu, bet daļā par atlīdzinājumu pieteikums noraidīts.

[6.5] Pieteicēja Administratīvās rajona tiesas spriedumu pārsūdzējusi, un ar Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2012.gada 14.septembra spriedumu Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 15.marta spriedums daļā par atlīdzinājumu atcelts un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai Administratīvajai rajona tiesai.

[7] Saskaņā ar Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu. Administratīvā procesa likuma 92.pantā noteikts, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību. Detalizētāks regulējums attiecībā uz atlīdzinājuma piešķiršanu administratīvajā procesā ir ietverts Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumā.

[8] Atlīdzināšanas likuma 4.panta pirmajā daļā noteikts, ka iestāde zaudējumu var nodarīt ar darbību, izdodot prettiesisku administratīvo aktu vai veicot prettiesisku faktisko rīcību, vai arī ar bezdarbību, ja iestādei bija pienākums rīkoties, bet tā prettiesiski nav rīkojusies. No minētā, kā arī Administratīvā procesa likuma 92.panta izriet viens no zaudējumu tiesiskajiem pamatiem ir prettiesisks administratīvais akts. Savukārt saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 5.pantu tiesības uz zaudējuma atlīdzināšanu kā cietušajam Atlīdzināšanas likuma izpratnē ir prettiesiskā administratīvā akta adresātam.

Atlīdzināšanas likuma 8.panta pirmajā daļā noteikts, ka personiskais kaitējums šā likuma izpratnē ir kaitējums, kas ar iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību nodarīts fiziskās personas dzīvībai, fiziskajai integritātei, veselībai, brīvībai, godam un cieņai, personiskam un ģimenes noslēpumam vai komercnoslēpumam, autortiesībām vai citām nemantiskajām tiesībām vai ar likumu aizsargātajām interesēm. Saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 8.panta otro daļu juridiskajai personai un individuālajam komersantam ir tiesības uz atlīdzinājumu par personisko kaitējumu, kas nodarīts to darījumu reputācijai, komercnoslēpumam, autortiesībām vai arī citām nemantiskajām tiesībām vai ar likumu aizsargātajām interesēm.

No minētā izriet juridisko personu tiesības uz personiskā kaitējuma atlīdzinājuma, kas ar iestādes prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku faktisko rīcību nodarīts juridiskās personas nemantiskajām tiesībām vai ar likumu aizsargātajām interesēm.

Ar Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 15.marta spriedumu lietā Nr.A420379712 pieteicējas prasījums daļā par Rīgas domes izpilddirektora 2012.gada 7.marta lēmumu Nr.4-21.1/RD-12-746-nd apmierināts, lēmums atzīts par prettiesisku un atcelts. Līdz ar to

izskatāmajā gadījumā ir konstatējams prettiesisks administratīvais akts, kas ir pamats un priekšnosacījums atlīdzinājuma prasījumam.

[9] Vienlaikus personiska kaitējuma atlīdzinājuma piešķiršanā ir jāievēro vispārējie zaudējumu un kaitējuma atlīdzināšanas noteikumi – nav pietiekami konstatēt tikai iestādes prettiesisku rīcību, bet ir jākonstatē sekas, kas radītas ar šo rīcību, un cēloņsakarība starp tām.

Saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 6.panta pirmo daļu tiesības uz zaudējuma atlīdzinājumu rodas, ja starp iestādes prettiesisko rīcību un cietušajam nodarīto zaudējumu pastāv tieša cēloņsakarība — objektīva saikne starp iestādes rīcību un tās radītajām laika ziņā sekojošām zaudējumu nodarošām sekām, proti, minētā rīcība rada un nosaka šo seku iestāšanās reālu iespēju un ir galvenais faktors, kas nenovēršami radījis šīs sekas.

Savukārt saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 11.panta otro daļu personiskā kaitējuma atlīdzinājuma tiesiskais pamats tiek pierādīts ar Administratīvā procesa likumā noteiktajiem pierādīšanas līdzekļiem. Privātpersonai ir pienākums norādīt personiskā kaitējuma atlīdzinājuma apmēru un to pamatot.

[10] Kā atzīts Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 12.marta spriedumā, ar prettiesisko Rīgas domes izpilddirektora 2012.gada 7.marta lēmumu Nr.4-21.1/RD-12-746-nd tika aizskartas pieteicējas Latvijas Republikas Satversmes 103.pantā nostiprinātās miermīlīgas pulcēšanās tiesības. Turklāt no minētā sprieduma satura izriet, ka atbildētāja, piemērojot likuma "Par sapulcēm, gājieniem un piketiem" 16.panta pirmo daļu, nav izvērtējusi pieteicēju pieteiktā gājiena iespējamos apdraudējumus likuma "Par sapulcēm, gājieniem un piketiem" 15.panta trešajā, ceturtajā un piektajā daļā noteiktajā kārtībā. Proti, atbildētāja, izskatot pieteicējas pieteikumu par gājiena rīkošanu 2012.gada 16.martā ir pilnībā ignorējusi Latvijas Republikas Satversmes 103.pantā ietvertās vārdkopas "iepriekš pieteiktu" un likumā "Par sapulcēm, gājieniem un piketiem" ietverto gājienu pieteikšanas mērķi - iepriekšēju paziņošanu, nevis atļauju sistēmu *(sk. Satversmes tiesas 2006.gada 23.novembra sprieduma lietā Nr.Nr.2006-03-0106 18.un 19.punktu un 2007.gada 27.aprīļa likuma "Grozījumi likumā „Par sapulcēm, gājieniem un piketiem"" anotāciju http://titania.saeima.lv/LIVS/SaeimaLIVS.nsf/0/69555449693AE560C2257290004718BF?OpenDocument).* Atbildētājai, izpildot Latvijas Republikas Satversmes 103.pantā ietverto pozitīvo pienākumu aizsargāt pulcēšanās brīvību, bija pienākums saskaņā ar likuma "Par sapulcēm, gājieniem un piketiem" 15.pantu izvērtēt iespējamos apdraudējumus un minētā likuma 15.panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā rast risinājumu pieteiktā gājiena rīkošanai, organizējot atbilstošus iespējamo apdraudējumu novēršanas pasākumus.

Taču atbildētāja, rupji pārkāpjot minētās likuma normu prasības, tostarp ignorējot Valsts policijas iestāžu sniegtos atzinumus, kļūdaini izmantojot tai piešķirto rīcības brīvību, ir izdevusi prettiesisku administratīvo aktu. Minētie apstākļi kopsakarā ar Valsts policijas atzinumos pausto situācijas izvērtējumu nepārprotami liecina, ka atbildētāja likuma "Par sapulcēm, gājieniem un piketiem" 16.panta pirmajā daļā piešķirtās tiesības neatbilstoši lietā

konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem ir izmantojusi savas politiskās nostājas paušanai, kas nav pieļaujams pašvaldības pienākumos ietilpstošo administratīvo funkciju īstenošanā.

Ņemot vērā norādīto, secināms, ka atbildētāja apzināti un mērķtiecīgi ir ignorējusi likuma prasības, tādējādi ar Rīgas domes izpilddirektora 2012.gada 7.marta lēmumu Nr.4-21.1/RD-12-746-nd prettiesiski nosakot pieteicējas Latvijas Republikas Satversmē garantēto tiesību ierobežojumu.

[11] Prettiesiskais administratīvais akts, ar kuru ierobežotas pieteicējas Latvijas Republikas Satversmē garantētās miermīlīgas pulcēšanās tiesības, izdots 2012.gada 7.martā, izskatot pieteicējas pieteikumu par gājiena rīkošanu 2012.gada 16.martā. Savukārt ar Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 15.marta spriedumu lietā Nr.A420379712 Rīgas domes izpilddirektora 2012.gada 7.marta lēmums Nr.4-21.1/RD-12-746-nd atcelts. Saskaņā ar likuma "Par sapulcēm, gājieniem un piketiem" 17.panta ceturto daļu Administratīvās rajona tiesas spriedums, kas pieņemts par pašvaldības noteiktiem ierobežojumiem un aizliegumiem rīkot sapulci, gājienu vai piketu, izpildāms nekavējoties. Līdz ar to secināms, ka pieteicējiem nebija šķēršļu 2012.gada 16.martā iecerētajā laikā un vietā organizēt plānoto un atbildētājai pieteikto pasākumu – gājienu ziedu nolikšanai pie Brīvības pieminekļa pēc dievkalpojuma. Tādējādi, kaut arī ar Rīgas domes izpilddirektora 2012.gada 7.marta lēmumu Nr.4-21.1/RD-12-746-nd pieteicējas Latvijas Republikas Satversmē nostiprinātās miermīlīgās pulcēšanās tiesības tika nepamatoti aizskartas, minētais aizskārums nebija ilgstošs, tas tika pārtraukts, novēršot nelabvēlīgo seku iestāšanos.

[12] No lietas materiāliem konstatējams, ka analoģiska situācija ir bijusi 2009., 2010., un 2011.gadā. Proti, 16.martā gājiens ir ticis pieteikts atbildētājai arī iepriekšējos gados, un atbildētāja 2009., 2010. un 2011.gadā ir aizliegusi rīkot pieteiktos gājienus (*sk.Rīgas pilsētas izpilddirektora 2009.gada 9.marta lēmumu Nr.L29/RD-09-656-nd lietas 27.-32.lapā, Rīgas pilsētas izpilddirektora 2010.gada 5.marta lēmumu Nr.RD-10-901-nd lietas 46.-52.lapā, Rīgas pilsētas izpilddirektora 2011.gada 8.marta lēmumu Nr.RD-11-803-nd lietas 64.-69.lapā*). Minētos atbildētājas lēmumus tiesas ir atcēlušas, skaidri norādot atbildētājai, ka šādā veidā, pretēji likuma jēgai un mērķim, nav īstenojamas likuma "Par sapulcēm, gājieniem un piketiem" 16.panta pirmajā daļā noteiktās pašvaldības tiesības. Tādēļ, izdodot pārsūdzēto un atcelto lēmumu, tiesas ieskatā atbildētāja apzināti un ļaunprātīgi, politisku motīvu vadīta, ir ignorējusi Latvijas Republikas Satversmē noteikto pašvaldības pozitīvo pienākumu nodrošināt pulcēšanās brīvības īstenošanu, kā arī ignorējot tiesu praksi un tiesu izteiktās atziņas līdzīgos gadījumos attiecībā uz pašas atbildētājas iepriekš izdotajiem un par prettiesiskiem atzītajiem administratīvajiem aktiem.

[13] Personiskā kaitējuma atlīdzinājums nosakāms saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 14.pantu. Minētā panta pirmajā daļā noteikts, ka personisko un morālo kaitējumu nosaka atbilstoši aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu nozīmīgumam un konkrētā aizskāruma smagumam, ņemot vērā iestādes rīcības tiesisko un faktisko pamatojumu un motīvus, cietušā rīcību un līdzatbildību, kā arī citus konkrētajā gadījumā būtiskus apstākļus.

Saskaņā ar minētā panta otro daļu personiskā kaitējuma atlīdzinājumu nosaka apmērā līdz 5000 latiem. Ja nodarīts smags personiskais kaitējums, atlīdzinājumu var noteikt apmērā līdz 7000 latiem, bet, ja nodarīts kaitējums dzīvībai vai sevišķi smags kaitējums veselībai, maksimālais atlīdzinājuma apmērs var būt līdz 20 000 latiem.

Saskaņā ar minētā panta ceturto daļu, ja iestāde vai tiesa, izvērtējot konkrētā gadījuma apstākļus, konstatē, ka privātpersonas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums nav smags, personiskā kaitējuma, tai skaitā morālā kaitējuma, patstāvīgs vai papildu atlīdzinājums var būt iestādes rakstveida vai publiska atvainošanās.

[14] Kā norādīts iepriekš šā sprieduma 11.punktā, šajā lietā konstatētais ar pārsūdzēto lēmumu pieteicējai radītais tiesību aizskārums, kaut arī tas skar būtiskas pamattiesības, ir aizskartas nozīmīgas intereses, ņemot vērā tā īslaicīgumu un apstākli, ka iespējamās pulcēšanās brīvības aizlieguma sekas izskatāmajā gadījumā tika novērstas, minētais aizskārums pats par sevi nav atzīstams par smagu tiesību aizskārumu. Taču, izvērtējot pieteicējas tiesību aizskāruma smagumu, pieteicējas tiesību aizskārums ir vērtējams kopsakarā ar šā sprieduma 12.punktā konstatēto, proti, ka šādus prettiesiskus administratīvos aktus atbildētāja izdevusi gadu no gada, un Satversmes 103.pantā nostiprinātās miermīlīgas pulcēšanās tiesības jau ilgstoši (četrus gadus) pieteicējai ir iespēja īstenot, tikai efektīvi izmantojot tiesiskās aizsardzības līdzekļus. Pastāvot šādiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka tiesību aizskārums izskatāmajā gadījumā ir atzīstams par salīdzinoši smagu, un, ņemot vērā Atlīdzināšanas likuma 14.panta otrajā daļā noteikto, personiskā kaitējuma atlīdzinājums varētu tikt noteikts naudas atlīdzinājuma veidā.

Taču vienlaicīgi atzīstams, ka izskatāmajā gadījumā naudas atlīdzinājums nav radītajam tiesību aizskārumam atbilstošs atlīdzinājuma veids. Prettiesiskā administratīvā akta adresāts (pieteicēja) ir juridiska persona - biedrība. Taču pulcēšanās tiesības faktiski īsteno fiziskas personas. Pieteicēja, vēršoties pie atbildētājas ar pieteikumu par gājiena rīkošanu, pārstāv to personu intereses, kuras vēlējās publiski atzīmēt latviešu leģionu divīziju 1944.gada kauju atceres dienu, kā leģionāru piemiņas dienu. Aizliedzot rīkot pieteikto gājienu, faktiski tiek aizskartas arī šo personu – bijušo leģionāru un viņu domubiedru – pulcēšanās tiesības. Tādējādi, personiskā kaitējuma atlīdzinājums pieteicējai naudas veidā, turklāt ņemot vērā arī atceltā prettiesiskā administratīvā akta un šajā lietā izskatāmā strīda politisko raksturu, tiesas ieskatā, nav uzskatāms par atbilstošu atlīdzinājumu, lai kompensētu to tiesību aizskārumu, kas faktiski ir radīts ar atbildētājas izdoto prettiesisko administratīvo aktu - Rīgas domes izpilddirektora 2012.gada 7.marta lēmumu Nr.4-21.1/RD-12-746-nd. Tiesas ieskatā, tieši atbildētājas rīcības prettiesiskuma publiska atzīšana un publiska atvainošanās ir veids un līdzeklis, kādā visefektīvāk šajā lietā ir sasniedzams atlīdzināšanas mērķis gan no kaitējuma kompensējošā, gan arī no preventīvā, audzinošā viedokļa, lai atturētu atbildētāju no šādas prettiesiskas darbības turpmāk.

Turklāt, pretēji atbildētājas minētajiem argumentiem, tiesa nesaskata šķērsli kā atlīdzinājumu noteikt iestādes rakstveida vai publisku atvainošanos arī gadījumā, ja

konkrētais aizskārums nav atzīstams par vieglu, nebūtisku tiesisku aizskārumu, jo atlīdzinājumam saskaņā ar Satversmes 92.pantu ir jābūt atbilstīgam. Kā atzinusi Satversmes tiesa, atbilstīgam atlīdzinājumam ir vairākas funkcijas – visupirms jau kompensācijas, samierināšanas, kā arī vispārējās un speciālās prevencijas funkcija. Minēto funkciju mērķis ir panākt efektīvu taisnīguma atjaunošanu un pamattiesību aizsardzību, jo Satversmes 92. panta trešajam teikumam atbilstošs ir tikai tāds atlīdzinājums, kas vienlaikus ir arī efektīvs tiesiskās aizsardzības līdzeklis *(sk. Satversmes tiesas 2012.gada 6.jūnija sprieduma lietā Nr.2011-21-01 11.1punktu).*

[15] Apkopojot iepriekš norādīto, tiesa secina, ka personiskā kaitējuma atlīdzinājums izskatāmajā gadījumā nosakāms saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 14.panta ceturto daļu kā atbildētājas publiska atvainošanās laikrakstos „Diena", „Neatkarīgā", „Latvijas Avīze", „Telegraf", „Čas", „Vesti segodņa", bet pieteicējas pieteikums daļā par personiskā kaitējuma Ls 7000 atlīdzināšanu ir noraidāms. Tiesas ieskatā atlīdzinājums publiskas atvainošanas veidā aptver arī pieteicējas prasīto rakstveida atvainošanos pieteicējai, līdz ar to arī šajā daļa pieteicējas prasījums ir noraidāms.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 253.panta piekto daļu, Administratīvā rajona tiesa

**nosprieda:**

**daļēji apmierināt** biedrības *„/Nosaukums/"* pieteikumu par personiskā kaitējumu, kas pieteicējai nodarīts ar Rīgas domes izpilddirektora 2012.gada 7.marta lēmumu Nr.21.1/RD-12-746-nd, Ls 7000 atlīdzināšanu un pienākuma uzlikšanu Rīgas pilsētas pašvaldībai atvainoties, atvainošanos publicējot laikrakstos „Diena", „Neatkarīgā", „Latvijas Avīze", „Telegraf", „Čas" un „Vesti Segodņa";

**uzlikt pienākumu** Rīgas domei publiski atvainoties biedrībai *„/Nosaukums/"* par prettiesisko Rīgas domes izpilddirektora 2012.gada 7.marta lēmumu Nr.21.1/RD-12-746-nd, atvainošanos publicējot laikrakstos „Diena", „Neatkarīgā", „Latvijas Avīze", „Telegraf", „Čas", „Vesti segodņa" mēneša laikā no šā sprieduma spēkā stāšanās brīža;

**noraidīt** biedrības *„/Nosaukums/"* pieteikumu daļā par pienākuma uzlikšanu Rīgas domei rakstveidā atvainoties biedrībai *„/Nosaukums/"* par prettiesisko Rīgas domes izpilddirektora 2012.gada 7.marta lēmumu Nr.21.1/RD-12-746-nd un personiskā kaitējuma Ls 7000 atlīdzināšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā trīsdesmit dienu laika no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) S.Pone

**NORAKSTS PAREIZS**
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____S.Pone
Valmierā 2012.gada 10.decembrī